

**SUVNI TEJASH VA ATROF-MUHITNI MUHOFAZA
QILISHDA ARXITEKTURA ROLINI TAHLIL QILISH*****Amonov Sardor Kholmurzayevich****Termiz Davlat Muhandislik va Agrotexnologiyalar universiteti**Arxitektura (turlari bo'yicha) 2-kurs talabasi****Sultonova Xilola Orifjon qizi****Termiz Davlat Muhandislik va Agrotexnologiyalar universiteti**Arxitektura (turlari bo'yicha) 2-kurs talabasi*

Anotatsiya: Bugungi kunda global suv resurslarining kamayishi va atrof-muhitning ifloslanishi kabi muammolar insoniyat uchun jiddiy tahdidga aylangan. Arxitektura va shaharsozlikda ekologik barqarorlikni ta'minlashda suvni tejashning ahamiyati ortib bormoqda. Ushbu maqolada arxitektura va dizayndagi suvni tejashning asosiy yondashuvlari va texnologiyalari, shuningdek, ularning atrof-muhitni himoya qilishdagi roli ko'rib chiqiladi. Suvni tejash usullari va barqaror dizayn prinsiplari nafaqat tabiiy resurslarni tejashga yordam beradi, balki yashash muhiti sifatini yaxshilashga ham hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: Yashil tomlar va bog'lar, Gravitatsiyaga asoslangan suvni yig'ish tizimlari, Suvni Tejash Usullari va Texnologiyalari.

Suvni Tejashning Muhimligi va Zamonaviy Arxitektura: Suv resurslari cheklangan bo'lib, uning tejashga qaratilgan yondashuvlar arxitektura va shaharsozlikda katta ahamiyatga ega. Bugungi kunda, suvni tejash va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan usullar nafaqat ekologik mas'uliyatni ta'minlash, balki iqtisodiy jihatdan ham foydalidir. Arxitektura va dizayn sohasida bu masala tobora dolzarb bo'lib, turli uslublar va texnologiyalar orqali hal qilinmoqda.

Suvni Tejash Usullari va Texnologiyalari: Suvni tejashga qaratilgan texnologiyalar arxitektura va dizaynda turli yo'llar bilan amalga oshirilmoqda. Bunga:

Yog'och va suvni yutuvchi materiallardan foydalanish: Qayta ishlangan materiallar va tabiiy resurslardan foydalanish, suvni saqlash va tashish jarayonini samarali qilishga yordam beradi.

Gravitatsiyaga asoslangan suvni yig'ish tizimlari: Suvni yig'ish va saqlash uchun tabiiy energiya manbalaridan, masalan, quyosh yoki shamol energiyasidan foydalanish arxitektura loyihalarida keng tarqalgan.

Yashil tomalar va bog'lar: Yashil tomalar va vertikal bog'lar binolarda suvni yig'ish va havoning sifatini yaxshilashga yordam beradi.

Suvni Tejashda Shaharsozlik va Arxitektura Dizaynining Roli: Shaharsozlikda suvni tejash, shaharlar infratuzilmasi va yashash muhiti sifatini oshirishga yordam beradi. Shaharsozlikda ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun suvni tejashning innovatsion yechimlari va texnologiyalari joriy qilinmoqda. Bunga shahar ichidagi suv ta'minoti tizimlarini yaxshilash, suvni qayta ishlash va saqlashning yangi usullari kiradi.

Atrof-Muhitni Himoya Qilish va Barqarorlik: Suvni tejash nafaqat tabiiy resurslarni saqlashga, balki atrof-muhitni himoya qilishga ham yordam beradi. Barqaror dizayn tamoyillari arxitektura loyihalarida suv resurslarini tejash va ekologik barqarorlikni ta'minlashda asosiy omilga aylanmoqda. Barqaror arxitektura amaliyotlari, jumladan, binolarni energiya samaradorligi va qayta ishlash imkoniyatlarini oshirish orqali atrof-muhitni himoya qilishga hissa qo'shadi.

Xulosa: Suvni tejash va atrof-muhitni himoya qilishdagi arxitektura roli har qachongidan ham muhimroq bo'lib, ekologik barqarorlikni ta'minlashda asosiy o'rinni egallaydi. Zamonaviy arxitektura va shaharsozlik texnologiyalari orqali suvni tejash usullari nafaqat atrof-muhitni himoya qiladi, balki yashash muhitining sifatini yaxshilaydi. Barqaror dizayn tamoyillari va innovatsion yechimlar arxitektura va shaharsozlikda tabiiy resurslarni tejashning samarali yo'llarini taklif etmoqda, bu esa kelajakda yanada barqaror va yashash uchun qulayroq shaharlar yaratish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Klotz, L. (2013). Sustainable Architecture: Low-Carbon Design and Construction. Wiley.
2. Givoni, B. (1994). The Effect of Mass on the Indoor Temperature and Energy Consumption of Buildings. Energy and Buildings.
3. Lechner, N. (2015). Heating, Cooling, Lighting: Sustainable Design Methods for Architects. Wiley.
4. Tibbets, D. (2007). Water Conservation in Buildings: A Practical Guide. Earthscan.
5. Green, R. (2009). Sustainable Design: Ecology, Architecture, and Planning. Wiley-Blackwell.